

LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE CHRISTELIJK ONDERWIJS

Klacht over handelingsverlegenheid van de school en verwijdering van de leerling naar aanleiding van een incident op het schoolkamp. Deze klacht is ongegrond. School heeft de verwijderingsprocedure niet formeel gevolgd.

Klachtnummer 2017/012

Advies aan:

het bestuur van de Stichting X, (verder: het bevoegd gezag),

inzake

de klacht van de heer K (verder: klager), vader van L.

I. Verloop van de klachtenprocedure

Klager heeft op 11 januari 2017 een klacht ingediend bij de Landelijke Klachtencommissie voor het Bijzonder Onderwijs (verder: de Commissie). De klacht is gericht tegen mevrouw A (verder: de directrice).

Op 6 februari 2017 heeft de Commissie een tweetal verweerschriften van de school ontvangen. Het verweerschrift van de directrice is gedateerd op 27 januari 2017 en het verweerschrift van de heer B, voorzitter van het College van bestuur van de Stichting x (verder: de voorzitter van het bestuur van x), op 3 februari 2017.

Op 16 maart 2017 heeft de Commissie een hoorzitting gehouden in Amsterdam, waarbij klager is verschenen. Vanuit de school zijn de directrice, de voorzitter van het bestuur van x en de heer C verschenen.

Ter gelegenheid van de zitting heeft de school een aantal stukken overgelegd:

- het handelingsplan periode 31 mei 2016;
- de verslaglegging van een aantal incidenten;
- een contactjournaal;
- een officiële waarschuwing gedateerd 19 januari 2016;
- een officiële waarschuwing gedateerd 14 april 2016.

Na afloop van de zitting heeft de Commissie een afschrift van deze stukken aan klager verstrekt.

Op 18 maart 2017 heeft verweerder – op verzoek van de Commissie – het Protocol Gedragsregels en Gedragsproblemen aan de Commissie verstrekt. Op 20 maart 2017 heeft klager dezelfde (bovenstaande) stukken als door verweerders ter zitting overgelegd, aan de Commissie gestuurd.

II. Standpunt van klager

Uit hetgeen schriftelijk en mondeling naar voren is gebracht, leidt de Commissie de navolgende klacht af:

De moeder van L werd kort na de zomervakantie door school gebeld om te overleggen over de eventuele deelname van L aan het op handen zijnde kamp. L was erg gemotiveerd om een succes van het nieuwe schooljaar te maken en keek uit naar het schoolkamp. Klager begreep dan ook niet waarom school de deelname van L aan het schoolkamp ter discussie stelde en heeft contact opgenomen met de directrice. Hierna heeft een gesprek plaatsgevonden waarbij klager, school en Stichting Y aanwezig waren. Besproken is of het veilig was om L mee te nemen op kamp.

Op woensdag 14 september 2016 is L op kamp gegaan en op vrijdag is hij weer thuisgekomen. Op een akkefietje met een klasgenoot na is het goed gegaan.

Op maandagmiddag 19 september 2016 werd klager door de directrice gebeld met het verzoek om dinsdagochtend op kantoor te komen om het akkefietje te bespreken. Het ging om een bedreiging van L richting een klasgenoot die de meester wilde ophalen toen hij zag dat L overstuur was. L was bang voor de meester en wilde niet dat het klasgenootje dat deed. Hij zei tegen de klasgenoot dat als hij het toch zou doen, dat hij dan de avond niet meer zou halen. De klasgenoot durfde na deze bedreiging niet meer naar school. Klager gaf tijdens het gesprek met de directrice aan dat het gedrag van L onacceptabel was en dat hij direct zijn excuses aan het klasgenootje moest aanbieden. De moeder van het desbetreffende klasgenootje stond dit echter niet toe. Na afloop van het gesprek moest L daarom met klager mee naar huis.

Op woensdag en donderdag mocht L niet de klas in en moest hij op kantoor werken. Vrijdag moest hij thuisblijven omdat er op school niemand was die op hem kon letten. Op maandag 26 september 2016 mocht L de klas weer in maar werd hij kort na aanvang van de les opgehaald om – zonder toestemming van klager – met de directrice en de moeder van het klasgenootje te praten. Het gesprek escaleerde toen de moeder van het klasgenootje vroeg hoe boos L kon worden en hij daarop antwoordde “zo boos dat ik iemand naar de keel kan vliegen”. School heeft vervolgens klager gebeld met de mededeling dat hij L moest ophalen. Zowel klager als L kregen direct te horen dat L van school gestuurd was.

Klager is het niet eens met de verwijdering. Ook de hulpverlening vond het geen goed idee om L uit zijn vertrouwde omgeving te halen. L had een goede band met de directrice en is diep geraakt door de overplaatsing. Hij heeft hierdoor zijn motivatie voor school verloren. Klager geeft aan dat het hele incident makkelijk opgelost had kunnen worden door met elkaar te praten.

Ter zitting geeft vader aan dat L het naar zijn zin heeft op zijn nieuwe school en dat hij goede resultaten behaalt. Het doel van de klacht is derhalve niet langer om L terug te plaatsen maar om te voorkomen dat andere kinderen hetzelfde als L meemaken.

III. Standpunt van school

L is in 2009 op de school gestart. Reeds in 2012 werd hij binnen het zorgteam besproken. In 2015 werden de zorgen over L groter en heeft de school aangedrongen op het zoeken van hulp. Ondanks de geboden begeleiding van Stichting Y verbeterde het gedrag van L echter niet. Hij kreeg woede-uitbarstingen, viel klasgenootjes aan, stalkte hen en was brutaal tegen de leerkrachten. Telkens wanneer dit zich voordeed werd klager gebeld om L op te halen. Ook kreeg L officiële waarschuwingen conform het gedragsprotocol.

Vanwege L's suïcidale uitingen, de woede-uitbarstingen en de conflicten met klasgenootjes vond school het wenselijk met ouders in gesprek te gaan over het op stapel staande schoolkamp in september.

Ouders waren hier verbaasd over, want L had in de eerste schoolweek geen conflicten gehad. Bij het gesprek was ook de hulpverlening aanwezig. L mocht uiteindelijk mee onder strikte voorwaarden. Op de tweede avond ging het echter mis doordat L tegen een klasgenoot die voorstelde om de meester of juf te halen, zei: "Als je dat doet haal je de avond niet".

De dinsdag na het schoolkamp heeft de directrice met klager over het incident gesproken. Klager wilde het direct uitpraten maar de moeder van het jongetje zag dat niet zitten. Klager reageerde hier verbolgen op waarna de moeder in het geheel niet meer met klager wilde praten. L heeft vervolgens samen met een Intern Begeleider met de moeder gesproken. Nadat L zijn excuses had aangeboden gaf hij aan dat hij snel boos kan worden en iemand dan naar de keel kan vliegen. De moeder heeft vervolgens contact opgenomen met de politie en eiste stappen vanuit school.

Gelet op dit incident en de verstoorde relatie met ouders had school geen vertrouwen meer in een goede afloop en kon zij een schooljaar met rust en veiligheid voor alle partijen niet langer waarborgen. Om die reden heeft school beslist om een andere school te zoeken voor L.

L had het nodig om ergens met een schone lei te beginnen. School was bekend met de bezwaren van klager maar had geen andere keuze. Er was geen draagkracht meer om L te bieden wat hij nodig had.

De directrice heeft ter zitting verklaard dat L nooit officieel geschorst is geweest. Er zijn wel meerdere incidenten geweest waarna klager werd verzocht om L op te halen.

School heeft vóór de overplaatsing, in een gesprek met de ouders, intern begeleider, voorzitter van het bestuur van x en de hulpverlening van y uitgelegd waarom ze overplaatsing naar een andere school de beste oplossing vond. Een paar dagen daarna heeft de voorzitter van het bestuur van x klager nogmaals uitgenodigd op het bureau om hem in een persoonlijk gesprek aan te horen en een toelichting te geven op het genomen besluit.

IV. Overwegingen van de Commissie

De door de school gehanteerde klachtenregeling vindt haar grondslag in de Wet van 18 juni 1998 (Stb 398), de zogeheten Kwaliteitswet.

De Klachtencommissie geeft blijkens artikel 22 van het Reglement gevraagd of ongevraagd advies aan het bevoegd gezag over

- a. (on)gegrondheid van de klacht;
- b. het nemen van maatregelen;
- c. overige door het bevoegd gezag te nemen besluiten.

De Commissie overweegt op grond van de stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen het volgende:

Ter zitting geeft vader aan dat hij niet langer terugplaatsing van L naar zijn oude school verlangt. De klacht van vader luidt thans dat het onterecht is dat L naar aanleiding van het incident op het schoolkamp van school is gestuurd. Het betreffende incident had immers tussen partijen kunnen worden uitgepraat.

De Commissie stelt vast dat, gelet op de feitelijke gang van zaken geen sprake was van een 'overplaatsing' zoals door de school gesteld maar van een 'verwijdering'. Het veranderen van school was immers niet met instemming van L en/of zijn ouders maar een eenzijdige beslissing vanuit school.

In het algemeen kan worden gesteld dat tot verwijdering kan worden overgegaan in het geval dat een leerling bij herhaling de in de school geldende regels overtreedt of wanneer een leerling zich schuldig maakt aan ernstig wangedrag. Een beslissing tot een verwijdering van een leerling is een zeer vergaande maatregel, die alleen in uiterste noodzaak kan worden genomen.

Het is de Commissie genoegzaam gebleken dat de school zich gedurende een aantal jaren veel moeite heeft getroost om L een passende leeromgeving te bieden. Zij is daarbij geconfronteerd met wat zij als het eind van haar mogelijkheden zag. Gelet op alle incidenten in de afgelopen jaren en de geringe vooruitgang is er voldoende aanleiding om aan te nemen dat de sociale veiligheid van L en zijn klasgenoten niet langer kon worden gewaarborgd.

De Commissie stelt vast dat het incident met de klasgenoot niet op zichzelf staat maar dat meerdere incidenten, en vooral de handelingsverlegenheid van de school, tot het – niet onbegrijpelijke – besluit heeft geleid om L naar een andere school te sturen. School heeft de belangen van L afgewogen tegen de belangen van de school en geconcludeerd dat terugkeer van L naar school niet verstandig was. De Commissie acht het dan ook niet aannemelijk dat de verwijdering had kunnen worden voorkomen door met de betreffende klasgenoot in gesprek te gaan over het incident tijdens het schoolkamp. De klacht dient derhalve ongegrond te worden verklaard.

Hoewel de klacht daar strikt genomen niet op ziet constateert de Commissie dat de formele weg om tot verwijdering over te gaan, niet op correcte wijze is bewandeld.

Artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs schrijft voor waaraan men zich dient te houden indien overgegaan wordt tot verwijdering van een leerling. Deze voorschriften zijn door de school overgenomen in de studiegids en het Protocol Gedragsregels en Gedragsproblemen.

Conform artikel 7.11 van de studiegids wordt voor kinderen die zich herhaaldelijk niet aan de regels en afspraken houden en daarmee de relatie met de leerkracht en de sfeer in de groep ernstig verstoren, een contract of handelingsplan opgesteld. De school hield voor L een contactjournaal bij en heeft tevens een handelingsplan opgesteld, gedateerd 31 mei 2016. Daarnaast zijn er een aantal officiële waarschuwingen afgegeven, waaronder op 19 januari 2016 en op 14 april 2016. In deze waarschuwingen wordt vermeld dat ingeval L nogmaals de fout ingaat dat dan een schorsingsprocedure volgt. Enerzijds onderstrepen deze acties de problematiek van L en de inzet van de school. Anderzijds laat het zien dat incidenten – ondanks alle waarschuwingen en plannen – voor de school blijkbaar geen reden vormden om over te gaan tot een officieel gevolg zoals bijvoorbeeld het opleggen van een schorsing.

Van school mag een voorbereidende fase worden verwacht voordat tot verwijdering wordt overgegaan. School is weliswaar niet verplicht om eerst tot officiële schorsing over te gaan maar moet zich er wel van vergewissen dat wanneer zij dat niet doet, en gelijk tot verwijdering overgaat, zij de leerling en de ouders hierop moet voorbereiden. Bovendien moet zij deze vergaande beslissing voldoende onderbouwen. Dit geldt in het onderhavige geval eens te meer nu klager en L een groot vertrouwen in de begeleiding van de directrice hadden.

De commissie kan zich voorstellen dat de ingrijpende maatregel van verwijdering, hoewel niet onbegrijpelijk, als een verassing kwam voor L en klager. Het had in de lijn der verwachtingen

gelegen dat L eerst officieel geschorst zou worden alvorens tot de zwaardere maatregel van verwijdering werd overgegaan.

Voorts wijst de Commissie de school erop dat in hetzelfde artikel 7.11 van de Studiegids wordt genoemd dat wanneer het schoolbestuur tot verwijdering wil overgaan, daarover eerst met de ouders moet worden overlegd. Uit de stukken maakt de Commissie op dat de school direct na het bewuste gesprek heeft medegedeeld dat L van school was gestuurd, zonder dat daarover eerst met de ouders is overlegd. Klager en L zijn derhalve niet gehoord voordat het definitief verwijderingsbesluit werd genomen. Dit is in strijd met voornoemde bepaling. Pas nadat de beslissing genomen was hebben ouders met de voorzitter van het bestuur van x gesproken.

Het is de Commissie overigens niet duidelijk of de ouders na de mondelinge mededeling nog een gemotiveerd schriftelijk besluit hebben ontvangen van het bevoegd gezag, waarbij tevens is gewezen op de mogelijkheid om hiertegen bezwaar te maken.

De Commissie drukt de school op het hart dat het aankondigen van een maatregel die in haar gevolgen dermate ingrijpend is, correct dient plaats te vinden.

Bovendien kan een school ingevolge artikel 40 van de Wet op het Primair Onderwijs eerst overgaan tot definitieve verwijdering als de school ervoor gezorgd heeft dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Niet gebleken is dat er voor L voor de verwijdering een nieuwe school gevonden was. Ook op dit punt is sprake van handelen in strijd met de voor verwijdering geldende regels.

Nu klager nadrukkelijk te kennen heeft gegeven dat het goed gaat met L op zijn huidige school en het niet de wens van klager is om hem terug te plaatsen naar zijn oude school volstaat de Commissie met het constateren van voornoemde formele gebreken bij (de totstandkoming van) het verwijderingsbesluit. De Commissie zal het bevoegd gezag wel een advies op dit punt meegeven.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie acht de klacht zoals door klager geformuleerd ongegrond.

VI. Advies aan het bevoegd gezag

De Commissie beveelt het bevoegd gezag aan dat zij de regels omtrent verwijdering naleeft in die zin dat ingeval van een voorgenomen verwijdering de bewuste leerling zelf en diens ouders of verzorgers vooraf worden gehoord, er voorafgaand aan de verwijdering een andere school is gevonden die bereid is de leerling toe te laten, ouders en of verzorgers een schriftelijk en gemotiveerd besluit ontvangen en worden gewezen op hun recht om tegen de beslissing bezwaar te maken.

Aldus gegeven op 16 maart 2017 door mr. M Iedema, voorzitter, alsmede door mw. E. van Severter en drs. J. van Tongeren in tegenwoordigheid van mr. N. Anjema – de Oliveira Costa als secretaris.

